

йогож краківських і 5 кримських монет Тохтаміша (неясно, чому потім в ближшій описи монет і на долученій таблиці фігурують також монети Казимира і Володислава Опольського, не згадані в інвентарі скарба? чи автор долучив їх для типологічної повноти?). В передмові додав до того автор огляд літератури галицьких монет (поминено тут одначе працю Стрончинського) і замітки про львівський герб (він тут вказує на цікаву аналогію з назвами шлезького Левенбурґа, виводячи з того досить несподіваний вивід, що наш Львів з'явився значно раніше від того Левенбурґа) і розвій геральдичної фігури льва (тут далеко цікавіше від аналогій, вказаних автором, було звернути увагу на льва печатки, привішеної до звісної грамоти 1316 р.). *М. Грушевський.*

А. И. Яцимирскій. Изъ лингвистическихъ и палеографическихъ наблюденій надъ славянскими надписями румынскаго происхожденія (Извѣстія отд. р. яз. и слов. И. А. Н. 1905, кн. III, с. 24—68).

Статья автора викликана працею Козака „Die Inschriften aus der Bukowina“, опирається на великім матеріалі і доповнює брак зібрання результатів у Козака. Працю попереджує бібліографія предмету і рецензія на збірку Козака. Далі йде огляд написей на каменях. Автор вибирає усе, що може бути цікаве для палеографа, історика і лінгвіста, ділить написи після їх вступних формул, збирає звістки з їх змісту: про ціль закладання церков, їх будову, їх фундаторів, їх історичні дати, описує надгробні написи, поділивши їх на написи молдавських господарів, духовних осіб і сьвітських і зіставивши біографічні дані і технічні терміни, переходить потім до написей на річах, а се на дзвонах, печатках, монетах, іконах і дає витяги про технічні слова, імена майстрів, плату за роботу; згадує при тім про герби і портрети властителів. Вкінці задержується автор над фресковими написями і вчисляє усі знані йому церкви, де знаходяться портрети господарів і інших добродіїв з відповідними написями, не поминаючи також і написей на церковних іконах. Сї останні важні і для нас, бо багато з них походять з України з XVII і XVIII столітя і занесли їх наші козаки, що ходили в молдавські монастирі доживати віку. Подібують ся і західно-європейські ікони, що дістали ся туди через Польщу і Галичину. *З. К.*

✠ О. М. Уманець Князь Константинъ - Василий Острожскій (Русскій Архивъ 1904, IV, с. 625—634).

Маленький ескіз — характеристика в стилі французьких *essais*, з сильними претенсіями на оригінальність і дотеп. Автор малює Острожського, як репрезентанта ренесанса, високоосвіченого, з широкими погля-

дамп скептик, далекого від партійного завзятя й виключности. З дечим можна згодити ся в сій характеристиці, з дечим тяжко, але полемізувати з категоричними загальниками, якими наповнена книга, не оплатить ся, тим більше, що автор переважно бере свій матеріал з других рук, без критичного розбору, й міряє факти й відносини кінця XVI віка фактами й відносинами значно пізнішими. Що сказати напр. на таку замітку (с. 633): „Що думав Острозький, коли козаків розбили на Солониці й сказали на смерть Наливайка, його бувшого слугу й союзника? Безперечно, думав він тяжку й безнадійну думу“. (Переціненнми здають ся глибокий ум і талант Острозького, переціненою його непримиренність для католицизма, яку признає Острозькому автор. Але є гадки й паралелі безперечно небезінтересні. ] *М. Грушевський.*

Дві облоги Львова. Переяславська угода. За Миколою Костомаровом (Видавн. тов. „Просвіта“, ч. 304—305), Львів, 1905, ст. 62.

Дві облоги Львова — то з рр. 1648 і 1655. Тов. „Просвіта“ видало вже давніше історію Б. Хмельницького, доволі простору (за Костомаровом у 3-ох частинах), яка доси ще певно в цілості не розійшла ся, тож чому поновлено отсі оповідання — годі знати. Ще Переяславська угода може бути окремо обговорена в ювілейнім році, до того актуальна, але нащо ще раз оповідати про облоги Львова? Як би то ще ново обробленне сих подій, а то знов „за Костомаровом“, зі всіми його похибками, навіть зі славним уже львівським „університетом“ (ст. 18) — похибкою зазначеною вже при обговоренню II ч. Б. Хмельницького (Записки, XLIV). Варто б уже тов. „Просвіта“ вийти поза перемелювання одного й того самого; вже доволі у нас иньшого зерна. *С. Т.*

Franciszek Jaworski — Obrona Lwowa 1655, Львів, 1905, ст. 45.

Минулого року галицько-польська суспільність додала до багатого вже календаря історичних культів нове національне свято — память оборони Львова перед Хмельницьким. Що ініціаторам нового свята не залежало на приверненню до памяти давніх історичних подій і на поданню їх до відомости загалови, але виключно мали вони на меті суггестію певної націоналістичної тенденції — се певне над усякі сумніви. Найкращий доказ у публікаціях з того приводу, у брошурах і статях, з яких одної заголовки наведені висше: серед них нема а ні одної, щоб мала яку наукову вартість. Взагалі 250-літня память Хмельнищини не спричинила в польській суспільности, окрім двох статей д. Кубалі, нічого, щоб було якимсь поважним вкладом в історичну науку. Отся брошурка,